

อียูเริ่มใช้แผนยุทธศาสตร์สารเคมีฉบับใหม่ มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมปลอดสาร PFAS

By thaieurope - November 5, 2020

ในปี 2561 ยุโรปผลิตสารเคมีเป็นลำดับที่ 2 ของโลกหรือประมาณ 16.9 % ของยอดขายโลก โดยมากกว่าครึ่งของสารเคมีที่ผลิตในยุโรปนั้นเป็นการผลิตเพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมด้านสุขภาพ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น ซึ่งแผนยุทธศาสตร์สารเคมีตระหนักถึงบทบาทสำคัญของสารเคมีเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจและสังคม “สีเขียวและดิจิทัล” ของยุโรป

แม้อียูจะมีกฎระเบียบควบคุมการใช้สารเคมีที่ซับซ้อน ซึ่งได้สร้างฐานความรู้ด้านสารเคมีที่ทันสมัยที่สุดในโลก อีกทั้งยังได้มีการจัดตั้งหน่วยงานทางวิทยาศาสตร์เพื่อประเมินความเสี่ยงและภัยอันตรายของสารเคมีอยู่แล้ว ถึงกระนั้น อียูมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนนโยบายด้านสารเคมีให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ล่าสุดและความกังวลของประชาชนด้วย เนื่องจากสารเคมีบางชนิดเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน รวมถึงประชาชนรุ่นต่อไป โดยเฉพาะในบริบทยุคโควิด-19 ที่สารเคมีอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและทำให้ความยืดหยุ่นและความสามารถในการตอบสนองต่อวัคซีนของมนุษย์น้อยลง

เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2563 คณะกรรมาธิการยุโรปได้ตีพิมพ์แผนยุทธศาสตร์สารเคมีเพื่อความยั่งยืน (EU Chemicals Strategy for Sustainability) เพื่อมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมปลอดสารพิษ ซึ่งเป็นก้าวแรกสู่สังคมปลอดมลพิษ (zero pollution) ไม่ว่าจะเป็นมลพิษในอากาศ ในน้ำ หรือ ในดิน ตามแผนนโยบายกรีนดีลของอียู โดยแผนยุทธศาสตร์สารเคมีจะ 1) ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสารเคมีที่ปลอดภัยและยั่งยืน และ 2) เพิ่มการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสารเคมีที่เป็นอันตราย รวมถึงการห้ามใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายเกินความจำเป็นในสินค้าต่าง ๆ เช่น ของเล่น อุปกรณ์สำหรับเด็ก เครื่องสำอางค์ น่ายาทำความสะอาด วัสดุสัมผัสอาหาร และสิ่งทอ เป็นต้น โดยต้องมั่นใจได้ว่าสารเคมีทั้งหมดถูกนำมาใช้อย่างปลอดภัยและยั่งยืนมากขึ้น

แผนยุทธศาสตร์นี้ จะนำไปสู่การลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายในสินค้าต่าง ๆ จนเหลือศูนย์ (phasing out) อาทิ สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อระบบต่อมไร้ท่อ (endocrine disruptors) และระบบทางเดินหายใจ และสาร per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS) ที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในบรรจุภัณฑ์อาหารแม้ PFAS จะมีความเชื่อมโยงกับปัญหาสุขภาพก็ตาม เป็นต้น ปัจจุบันมีการใช้สาร PFAS ในสิ่งของที่ประชาชนใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย เช่น กระเป๋าเทฟลอน กระดาษสำหรับอบขนม เสื้อผ้ากันน้ำ (Goretex) และโฟมดับเพลิง เป็นต้น ซึ่งอียูจะห้ามใช้กลุ่มสาร PFAS ในโฟมดับเพลิงและสินค้าอื่นๆหากไม่จำเป็นจริงๆ เนื่องจากสาร PFAS นั้นไม่สามารถย่อยสลายในสิ่งแวดล้อมได้ ปัจจุบันจึงมีการตรวจพบสาร PFAS ปนเปื้อนในดินและน้ำ รวมถึงน้ำดื่ม ในอียูและนานาชาติ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริโภคเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ เช่น โรคมะเร็ง โรคไทรอยด์ โรคเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์ และโรคอื่น ๆ อีกมากมาย

แผนการลดใช้สารเคมีจะเน้นให้ความสำคัญกับสินค้าที่มีผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มเสี่ยงและสินค้าที่มีศักยภาพสูงในการนำกลับใช้ในเศรษฐกิจหมุนเวียนก่อน รวมถึงการระบุถึงผลกระทบจากการได้รับสารเคมีหลายชนิด (cocktail effect) โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นต่อ

สุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมจากการสัมผัสกับสารเคมีหลายชนิดจากแหล่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อียูจึงเสนอให้มีข้อกำหนดสำหรับข้อมูลของสารเคมีภายใต้ “Sustainable Product Policy Initiative” เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลของสารเคมีและทราบถึงวิธีการนำสารเคมีมาใช้อย่างปลอดภัยอีกด้วย

การควบคุมให้สารเคมีนั้นปลอดภัยและยั่งยืนมากขึ้นเป็นความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ก็ถือว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเศรษฐกิจ เนื่องจากยุทธศาสตร์สารเคมีของอียูจะสามารถใช้โอกาสนี้ในการเปลี่ยนอุตสาหกรรมเคมีและห่วงโซ่คุณค่าสู่เศรษฐกิจที่เขียวที่ยั่งยืน โดยมุ่งเปลี่ยนตั้งแต่การออกแบบสารเคมีให้มีความปลอดภัยและยั่งยืนตลอดอายุการใช้งาน เพื่อลดความเสี่ยง/ผลกระทบของสารเคมีต่อสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ อียูจะสนับสนุนเงินช่วยเหลือในการพัฒนาและการนำสารเคมีที่ปลอดภัยและยั่งยืนมาใช้ รวมถึงกำหนดวาระการวิจัยและนวัตกรรมด้านสารเคมีของอียู เพื่อเติมช่องว่างความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของสารเคมี ส่งเสริมนวัตกรรม และหลีกเลี่ยงการทดสอบสารเคมีในสัตว์

อียูมีแผนจะปรับปรุงกฎระเบียบด้านสารเคมีให้เข้าใจง่ายและรวมกรอบกฎหมายอียู อาทิ เสนอกระบวนการ “one substance one assessment” เพื่อสนับสนุนหลักการ “no data, no market” ของกฎระเบียบ REACH ในการพิจารณาความเสี่ยงของสารเคมีก่อนอนุญาตให้จำหน่ายสู่ตลาดอียู และเสนอเป้าหมายในการปรับปรุงกฎระเบียบ REACH เป็นต้น อีกทั้ง อียูได้กำหนดเป้าหมายที่จะเพิ่มการบังคับใช้กฎระเบียบอียู ทั้ง ณ ด้านตรวจสอบสินค้าและภายในตลาดเดียวของอียู

อีกเรื่องที่สำคัญ คือ อียูจะเริ่มพิจารณาห้ามบริษัทอียูผลิตสารเคมีและยาฆ่าแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม และไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ในอียูแล้ว เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม (ปัจจุบันยังมีการผลิตเพื่อการส่งออก) ซึ่งกฎระเบียบอียูมีการคุมเข้มเรื่องสินค้าที่นำเข้ามาในอียูอยู่แล้ว ดังนั้นอียูจะพิจารณาควบคุมสินค้าที่ส่งออกจากอียู โดยต้องมั่นใจว่าสินค้านั้นปลอดภัยต่อผู้บริโภคในต่างประเทศเช่นกัน โดยแหล่งข่าวได้รายงานว่า อียูต้องการแสดงให้เห็นถึงการ “lead by example” ในการเป็นผู้นำเรื่องมาตรฐานทั้งในเรื่องของสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในเวทีโลกตามแผนนโยบายกรีนดีล ซึ่งอาจมีการแก้ไขกฎระเบียบปัจจุบันให้สอดคล้องกับความตั้งใจและแผนยุทธศาสตร์สารเคมีของอียูฉบับใหม่นี้ในลำดับต่อไป

ดังนั้น การผลิตสินค้าในปัจจุบันจึงควรพยายามลดการใช้สารเคมีที่ไม่จำเป็นลงหรือเปลี่ยนมาใช้สารเคมีที่ปลอดภัยและยั่งยืนแทน โดยเฉพาะสินค้าสำหรับกลุ่มเสี่ยงที่อียูจะเข้มงวดเป็นพิเศษ อาทิ ของเล่นและเสื้อผ้าเด็ก เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายตลาดสินค้าและเพิ่มขีดการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอียู

ข้อมูลจาก

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1839

https://ec.europa.eu/environment/strategy/chemicals-strategy_en

<https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

<https://www.euractiv.com/section/agriculture-food/news/commission-to-consider-halting-export-of-banned-pesticides-eu-source-says/>

Hitstat.com	
Vis. today	5
Visits	24 531 557
Online	1